

SLOVENSKA.

Za resnico. Spisali slovenski bogoslovci. Uredil Andrej Orehek. V Ljubljani, 1904. Tiskala „Katol. Tiskarna“. Izdali in založili slovenski bogoslovci. Str. 254. — Mladi slovenski bogoslovci so nam podali s to knjigo ne le dokaz svoje lepe pisateljske sposobnosti, ampak tudi knjigo, katera bo gotovo mnogo koristila, ako prodere v kroge, katerim je namenjena. V prijetni vrsti si sledé znanstveni in leposlovní spisi, ki podajajo lepo apologijo katoliške vere.

Leopolda Turšiča pesmi „O duši, ki se je vrnila“ so tenkočutni izrazi dušnih bojev, ki jih sam seboj bojuje človek, kateri iz nevere išče poti do stalnega, verskega prepričanja. M. Slaviča spis „To be or not to be...“ je dušeslovna črtica iz vseučiliških krogov, v kateri brani modroslovec katoliško znanstveno naziranje pred očitkom neznanstvenosti in kliče vseučilišnike k pravemu delu za narod z orožjem resnice, ki ustvarja pravo srečo. V. Žolgar razpravlja o vprašanju: „Ali je materija večna?“ in navaja modroslovne dokaze za končnost materije, vsled česar materija ne more biti večno bitje. Jernej Pavlin preiskuje „Evolucijsko razlago religije“. Glavno zmoto evolucionistov vidi v tem, da zamenjavajo razvoj in izpremembo. Razvoj v spoznavanju resnice je mogoč in tudi obstoji, a napačno je, ako trdijo evolucionisti, da so bile vse religije za svoj čas prave, dasi nepopolne oblike verskega razvoja, in da more človek po lastnih močeh priti do popolne religije. Anton Vadnal popisuje „Stvarniku najlepši dar“ — vero, ki je dejanje razuma in proste volje. Vera ni suženjsko, ni slepo dejanje, ampak prostovoljno in razumno. Jernej Podbevšek dokazuje „Avtentijo evangeljskih dejstev“. Omenja teorij Harnacka, Loisyja, Rupprechta in dokazuje, da so evangelijski spisani vsaj do konca 1. stoletja, da so njih pisatelji bili apostoli in njih učenci, ki so nam sporočili zanesljivo zgodovinsko resnico. Fr. Grivec razpravlja o „Kristusu pred sodnjim stolom mo-

derne kritike“. Obrača se proti Renanu, Straussu, Harnacku i. dr., katerih trditve so drzne, a brez dokazov. Iz Kristusa nam hoče brezverska veda narediti človeka, ki je bil ali blazen ali pa sleparski, ko se je imenoval Boga; a oboje je frivolno, ako natančno premislimo pripovedovanje evangeljskih dogodkov. I. Mohorov nam je v „Dveh slikah“, v „Farizeju“ in v „Legionarju“, ki stojita pod križem, naslikal dva značaja: oholost, ki se ne da izpreobrniti, in zmoto, ki hrepeni po resnici. „In na to skalo bom sezidal svojo cerkev“, je spis Jerneja Pavlina, ki nam popisuje zgodovinski nastanek in bistvo katoliške cerkve, katere središče je v primatu svetega Petra in njegovih naslednikov. Fr. Ks. Lukman nam v sestavku „Teizem in moralni red“ dokazuje, da kdor taji osebnega Boga, mora dosledno tajiti tudi vrednost nravnih pojmov; le vera v Boga daje morali razumen temelj. Anton Berk razpravlja o „Kristusu in delu“. Krščansko svetovno naziranje ni brezplodno, ampak nam daje najlepše zglede delavnega življenja ter povzdiguje delavsko ljudstvo. Jos. Srebernič v črtici „Stankoto v greh“ pretresljivo popisuje nevedno sv. obhajilo dijaka-gimnazijca, I. Mohorov pa podaje v črtici „Iz tajen umetniškega srca“ prizor iz slikarskega življenja. Knjigo zaključujejo Andreja Orehka dramatični prizori „Za resnico“, povzeti iz sedanjega dijaškega življenja na Slovenskem. Značaji so izraženi krepko in nam predstavljajo stranke, v katere je razdeljeno tudi naše dijaštvo. Pri-dejane so pesmi k posameznim prizorom.

Taka je v kratkem posnetku vsebina te knjige. Želimo, da bi jo vzeli v roke zlasti slovenski dijaki. Koristna bo gotovo na vse strani; nas pa še posebno veseli, da je med slovenskimi bogoslovci toliko vnetih mladencev, ki negujejo znanost in umetnost ter si urijo tudi pisateljske zmožnosti. Oblika knjige je jako prikupna; videli smo v njej tudi nekaj izvornih vinjet Ivana Kogovška. L.

Anton Aškerc. Četrti zbornik poezij. Ljubljana, 1904. Ign. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. Str. 247. — Za baladami in roman-